

І чужому навчається,
І свого не чуряться...

Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

Редация і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
HENDERSON 4-0237
HENDERSON 4-0807
УНСоюз: HENDERSON 5-8740
— Тел. з Нью Йорку: —
BARELY 7-4125
УНСоюз: BARELY 7-5337

РІК LXXI. Ч. 203. ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК, ЧЕТВЕР, 29-го ЖОВТНЯ 1964 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 29, 1964 No. 203. VOL. LXXI.

ПРЕЗИДЕНТ ОДОБРЮЄ ПЛАН ДОДАТКОВОЇ ДОПОМОГИ СТЕЙТАМ

Вашингтон. — Президент Джонсон заявив 27-го жовтня, що він засади підтримує новий план, щоб окремо відкладати частину федеральних прибутків із податків кожного року та автоматично розділяти їх між окремими стейтами за наперед визначеним ключем. Очевидно, що стейти і надалі мали б діставати фонди на свої окремі цілі, такі як будівля автошляхів, шпиталів та інше, як це є тепер, коли федеральна скарбниця роздає стейтам фонди, часто зобов'язуючи їх до того, щоб вони додали до них відповідні суми із своїх бюджетів. Поки що немає подробиць про те, яким способом мали б розподіляти між стейтами частину федеральних податків при кінці кожного року. Очевидно, що цей план президента Джонсона мусів би затвердити вранці 3-го листопада новий 89-й Конгрес. Цей план виправдовує окремі комісії, що складаються з приватних осіб і урядовців. Вона в половині листопада має звітувати Президенту. Цю Комісію очолює давнійшій урядовий економіст, а тепер директор економічного відділу в Інституті Брукінгс — Джозеф А. Печмен. Виправдовувати план має такі чотири пункти: 1) Щороку мають відкладати певну суму федеральних прибутків, від двох трьох мільярдів до п'яти мільярдів у першому році після схвалення цього проекту. В наступних роках ця сума мала б збільшуватися, відповідно до федеральних прибутків та росту економіки країни. 2) Ці відкладені суми творять окремі фонди і вони не будуть фігурувати у федеральному бюджеті. 3) Стейти діставали б ці частини федеральних фондів без жадних умов і змогли б витрачати на те, що самі захочуть. 4) Розподіл цих фондів відбуватиметься на такій ос-

Уряд заявляє, що лікарська опіка над старшими особами буде найважливішою справою в 1965 році

Вашингтон. — Президент Джонсон заявив, що коли він буде обраний на президента, то законопроект про медичну опіку над старшими особами в рамках соціального забезпечення буде на першому місці в працях нового 89 Конгресу. Джонсон сказав, що цей проект належатиме до тих, які мусять бути вирішені в 1965 році. Цю заяву сказав Президент в інтерв'ю з двома молодими жінками і трьома чоловіками у віці від 23 до 26 років. Його запитали: "Пане Президенте, чи справа шпін-

Група болівійських студентів спалила американський прапор у Санта Круз

Ля Паз, Болівія. — У вівторок 27 жовтня група болівійських студентів у Санта Круз демонструючи проти політики президента Болівії. Віктора Паз Естенсору, вивисла в будинку американської інформаційної агенції і спалила американський прапор. Місто Санта Круз розташоване на відстані 330 миль від Ля Паз. Уряд назвав ту демонстрацію "інспірованою комуністами". Поліція здушує закат. Забила одного демонстранта і 10 студентів поранила. 3 міста Сурс повідомляють, що поліція мала б поранити в Санта Круз 54 особи, а не 10, як повідомляло офіційно. 30 осіб з'явилися пораненими були студенти. Хоча американський прапор був спалений демонстрантами — ні одного американського службовця не поранили. Болівійський Союз Праці та інші організації приєдналися в тій демонстрації до студентів. За два дні перед заворушеннями в Санта Круз поліція забила п'ятьох демонстрантів у місті Оруро, що лежить на відстані 143 миль від столиці країни Ля Паз. Шахтарі із Сан Хосе заявили, що і вони приєднаються до "народного повстання" проти уряду Болівії, якщо той уряд не буде замінено іншим. Заклати відбуваються в той час, коли уряд проголошує стан поготи в країні і виконує в Болівії декількох провідників опозиції. Уряд попередив населення, що коли заклат не припиниться, він виставить по містах озброєні частини партії Національного Револьюційного Руху.

Нижня д-ра Я. Білінського про Україну після другої світової війни появилась у видавництві Університету Рутгерса

Нью Брансвік. — Видавництво Університету Рутгерса опублікувало велику наукову працю англійською мовою молодого українського історика, тепер члена департаменту політичних наук Делаварського Університету в Вільмінгтоні д-ра Ярослава Білінського п. н. "Друга союська республіка: Україна після другої світової війни". Праця д-ра Я. Білінського є вислідом понад десятирічних студій, проведених на Університетах Гарварду і Принстону і є поглибленою версією його докторської дисертації, що він написав ще 1958 року п. н. "Український націоналізм і союська націоналістична політика після другої світової війни". У своїй опублікованій тепер праці д-р Білінський лопас ґрунтовно, базовано на численних джерелах і студіях, аналізу політичної і суспільної побудови України під союстським режимом в останні десятиріччя, з'ясовуючи водночас і цім напрямом національної політики Москви стосованої у відношенні до Української і інших союстських республік. У висновках своєї праці автор стверджує, що не зважаючи на всю союстську екстеріоріальну і руліфікаційну політику, український націоналізм залишався живий і національна свідомість українського на-

Успішна Стойтова Конвенція Філії УНКА в Північній Даноті

Бісмарк, Північна Данота. — Цьогорічна Конвенція Стойтової Філії УНКА проходила під знаком 150-ліття Тараса Шевченка та під гаслом започаткувати на цій терені відзначування 25-ліття праці УНКА і підготувати до 15-ліття Стойтової Філії УНКА в Північній Даноті. З'їзд делегатів назначено на 4-го жовтня до Белфілду, Північної Даноти. На з'їзд запрошено представників громад, парохій і українських організацій з цілого стейту та платників УНФонду. Всю працю в Белфілді перейняв на себе місцевий Відділ УНКА, головою його голова п. Никола Прокоп при співпраці жіноцтва. Організаційно підготували Конвенцію вило-

Британія значно підвищила імпортовані мита на всі закордонні товари

Лондон. — Новий британський уряд нахвал 15% мита на всі імпортовані з-закордону товари та водночас звільнив від митних оплат всі експортні товари. Сталося це внаслідок великого дефіциту у британському платничому балансі. Цей дефіцит зріс до суми від 700 до 800 мільярдів фунтів шт., себто 1,960.000.000 до 2,024.000.000 дол. В одному тільки останньому місяці британський імпорт перемінив експорт на 372.400.000 дол. Таким чином дефіцит британського платничого балансу погрожує вичерпанням британських резервів золота і чужинської валюти, які становлять тепер 900 мільярдів фунтів, себто 2,052.000.000 дол. Міністер економіки Дж. Девіс і канцлер скарбу Джеймс Каллаган заявили на

На Вселенському Соборі вимагають кращого приспосовування Церкви до новітнього часу

Рим. — В ході дальших дебат над декретом "Церква у модерному світі" деякі промови вимагали, щоб Церква займала рішуче становище в справах боротьби проти білоріччя, щоб вивернула штучних парадних одигів і високпарної мови та щоб вивернула такого "формалістично-юридичного" підходу до проблем гріха і совісті, який наражує її на демогагічні атаки збоку безвірників. Промови з різних континентів — Європи, Азії й Америки — поручали ступати рішучіше по шляху "модернізації" Церкви з більшим приспосовуванням до наших часів. Деякі високі духовники вказували на загрозу для Церкви — стати "селекційною і відчуженою від решти світу". Кардинал Поль Еміль Лежер з Монреалю в Канаді звертав увагу, що "було б великою помилкою породжувати враження, наче б Церква мала дойти тільки до помертвості життя, а ставилася з прихистком до всього земного". Тому той кардинал вимагав, щоб "знати потрібний баланс між елементами природними й надприродними". Дебати ведуться швидко тільки над четвертою точкою того декрету. Почувся голос, щоб на черговій сесії Вселенського Собору, а наступного року, запланувалися наближення до новітнього часу — скремними чорними — рясами учасників Собору, замість теперішніх пишних кардинальських та архієпископських шат.

Преосв. Володимир Маланчук про українських православних спостерігачів на Вселенському Соборі

Париж. — Апостольський ексарх для українців католиків у Франції Єпископ Кир Володимир Маланчук відбув перед своїм виїздом до Риму інтерв'ю з представником паризького "Українського Слова" у справах зв'язаних із Вселенським Собором. У своїй розмові Владика ствердив, що українські католицькі єпископи сподіваються зустріти на третій сесії Собору між його спостерігачами теж українських православних єпископів.

Василя Гавриляна переобрано посадином Едмонтона

Едмонтон, Канада. — Посадином українського роду, п. Василь Гаврилик, був тут переобраний більшістю майже 20.000 голосів на нову дворічну каденцію. Він легко переміг єдиного опонента — кандидата Джорджа Прудгема. Вперше було обрано В.

Літературно-Мистецький Клуб вшанував пам'ять Нестора Городовенка

Нью Йорк. — Пам'ять померлого 21 серпня ц. р. в Монреалі на 79 р. життя видатного диригента Нестора Городовенка вшанували в Літературно-Мистецькому Клубі в Нью Йорку спеціальним вечором. Він відбувся 23 жовтня в залі Клубу, прикрашений букетом волошок — улюбленими квітами вишного Полавія. Спогади Івана Гавриленка про Нестора Городовенка прочитала п-ні Гавриленка Ольга Соневицька розповідла про зустріч з диригентом "Думки", а потім за кордоном — хору "Україна", в якому вона співала. Представили УВАН, проф. І. Замша розповідав про допомогу "Дніпро-Союзу" — кооперативної централі в Україні, капелям "Думки" і їх диригентів та таку ж допомогу капелі з рамені "Вукопспілки" в окупованому німцями, голодомному й холодному. Кисві під час другої світової війни А. Малиця підкреслював

ФРАНЦІЯ І СОВЕТИ ПОЛІПШУЮТЬ ВЗАЄМИНИ

Париж. — Совєтський міністер закордонних справ Андрій Громико заявив, що коли Франція прихильно поставиться до бажання Совєтів щодо покращання взаємин, то відносини будуть розвиватися у тому напрямку. Водночас в обох керівних совєтських щоденниках, "Правді" і "Ізвестіях" появились приязні для Франції статті з пригадками історичних періодів французько-російського союзу. Такі газетні статті завжди, за совєтською традицією, бувають передісланими поважним подій, — в даному випадку значного покращання відносин між тими двома державами. Західні коментатори пригадують з цієї нагоди, що становище французького президента де Голля було у відношенні до Совєтського Союзу змінливе: раз він покликуювався на союз Франції з-перед першої світової війни та спільний фронт у другій світової війни від червня 1941 року, стверджений формальним підписанням союзу з 1944 року, то знову вказував на СССР, як на найбільшу загрозу для Європи. Гадають, що на теперішній зворот Франції в сторону Совєтського Союзу з ухваленню значне погіршення відносин з Західною Німеччиною. На політичну французько-совєтську атмосферу безумовно вплине новий

Кремль з'ясовує закордонним комуністам причини упадку Хрущова

Москва. — Нові совєтські правителі зайняті тепер з'ясуванням причин і способу "вищнення" Хрущова різним делегаціям закордонних комуністичних партій. Наприкінці минулого тижня Леонід Брежнєв, Алексєй Косигін і Борис Пономарьов їздили до Білоєльської Пути на зустріч з польськими комуністичними ватажками Владиславом Гомулкою і Юзефом Піранкевичем. У вівторок 27-го ц. м. Брежнєв, Микола Подгорний і Пономарьов, а також ще й Михайл Суслов, з'ясовували цю справу делегації, яка прибула від верхівки комуністичної партії Франції. У Москві перебувають також делегації від комуністичних партій Італії, Індії, Данії й Австрії. — За одностайними коментарями західної преси — про кінець московсько-більшовицького диктату чужинським комуністичним партіям. Найбільш схвалювані італійські комуністи. Вони, мабуть, вимагатимуть безпосередньої зустрічі з Хрущовим. За новими плітками, Хрущов, буди-мо перебував, "на лікування" в шпиталі в Рубльово, за 15 миль від Москви, де лікувався також Фрол Колзов, коли дістав удар мізку. В наближчих днях наступили Хрущова мають зустрітися з ко-муністичним ватажком Японії Кадаром, який свою владу завдачував виключно який постав в рядах їхніх ко-

ЗДА встановили атомово-летунську базу на Гуамі

Вашингтон. — ЗДА перенесли ескадрон, що складається з 15-ох джетових бомбовиків типу B-52, на острів Гуам з 2.000 миль від китайського суходолу. Ці бомбовики здатні перевозити атомові бомби й вести стільки пального, що вони могли б долетіти вглиб Комуністичного Китаю і, закінчивши свою бойову місію, вернутися до своїх баз. Перенесення бомбовиків на Гуам з летунської бази в Ріверсайді на Каліфорнійському

У СВІТІ

● Новий британський міністер торгівлі, формально президент Торговельної Ради, Даглас Джек, поїде в листопаді ц. р. на 3 дні до Комуністичного Китаю, щоб у Пейпінгу відкрити британську промислову-торговельну виставку, чи пак ярмарок. У тому ярмарку беруть участь 230 британських промислових і торговельних компаній. Виставка аймає простір 130.000 кв. стій і триватиме 13 днів. Вартість виставки експонатів оцінюють на 3 мільйони доларів, а кошти укладення п'яти виставки на 2 мільйони. ● В Мадриді заарештовано п'ятьох робітників з округу Вільябас на 6 місяців в'язниці за нехтування законами приписаними щодо організованого робітничого життя. Прокуратор вимагав для них кару по три роки в'язниці за "незаконну діяльність". Річ йшла про те, що робітники організували в відносини на вер-

Директор Шрайвер починає здійснювати програму поборювання бідності

Вашингтон. — Директор програми поборювання бідності Сержант Шрайвер повідомив, що аж тепер починає здійснювати програму поборювання бідності, бо досі він підготував цю програму мали здійснювати ще перші вибори, щоб показати її противникам, що уряд дійсно хоче її здійснювати і що не говорять про неї тільки задля пропагандивних цілей. Але Конгрес схвалив суму дол. 861.550.000 аж в останній хвилині перед закінченням сесії, яке відбулося 3-го жовтня, і тому не можна було працювати, бо не було потрібних грошей. Тепер директор Шрайвер вже склав собі потрібний штаб працівників свого уряду, який називатиметься Урядом Економічних Можливостей. Шрайвер досі працював і як директор Корпусу Праці, але тепер він є становити має передати комусь іншому ще в цьому році, бо ввесь свій час мусить присвятити праці програми, що має поборювати бідність в цій країні. Шрайвер заявив, що він радо зрієка б праці і в програмі поборювання бідності, але Президент не хоче його відпустити з урядової служби.

9 осіб загинуло і 26 поранені в катастрофі літака в Каліфорнії

Ель Сентро, Каліфорнія. — Бомбовик А-3Д розбився під час показів в Дні Фльоти 27-го жовтня, спричиняючи смерть 9-ох осіб та поранення 26-ох. Три особи між вбитими були членами залогів літака "Скайворрор", який розбився, налетівши на телефонний стовп, летівши низько понад 100 особами, що приглядалися летові. Частина літака впадала на будинок, спричиня-

В АМЕРИЦІ

● Колишній віце-президент Річард М. Ніксон, промовляючи в Тульсі, Оклахома, казав, що ЗДА тому мусили вести другу світову війну і війну в Кореї, що не хотіли рішуче перед тим війнами протиставитися агресії. Це саме може статися й тепер, на думку Ніксона, треба вибрати на президента і віцепрезидента сенатора Голдвотера і конгресмена Міллера. Москва має тепер молодших провідників, то і ЗДА мають відмовити свій провід. — гадає Ніксон. ● Секретар внутрішніх справ

Стюарт Л. Юдолл заявив, що він рекомендуватиме президенту Джонсону, щоб острів Еліс під Нью Йорком був переміщений на державний парк, в якому був би також історичний музей та різні алаштування для відпочинку військ. Уряд Кравіков Париж рекомендував таку розважку секретареві внутрішніх справ це в червні минулого року. Справа вже майже вирішена, але тільки про те, чи цього острів мають зробити парком на основі зарядження Президента чи згідно з рішенням Конгресу.

СВОБОДА

UKRAINSKYI SHODENNIK

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year \$12.00; six months \$6.25; three months \$3.25. — Jersey City & Foreign Rates: One year \$14.00; six months \$7.50; three months \$4.00. For UNA members monthly 65¢.

Паредплата: На рік — \$12.00; на пів року \$6.25; на три місяці \$3.25. — В Джерсі Сіті і закордоном: — На рік \$14.00; на пів року \$7.50; на три місяці \$4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не можуть відкликати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потрібні виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незадовільні матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучити задресовану конверту з відповідною поштовою оплатою. — За змістом оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

Суперечні твердження

Передвиборча кампанія наближається до свого кінця і головні кандидати та їхні активні прихильники виглошують тепер щоденно промови, роз'яснюючи по всіх кінцях країни. Прихильні на всіх отих вічах і зібраннях палко оплескують промовців, частенько перебиваючи їхні виступи виявами свого захоплення. Однак, затаєвши промови, виглошені в той самий день кандидатами на президента і віче — президента обох партій, було б дуже трудно зорієнтуватися, де правда? У цьому саме й парадокс щоденної виборчої кампанії. Відомо, що насправді між двома головними американськими партіями нема дуже яскравих різниць. Тим часом слухачі слухають речі, які одна одну виключають та одна одну заперечують.

Президент Джансон, виступаючи в минулий понеділок у Джексонвілі на Флориді, закинув сенатору Голдвотеру, що він проповідує "ненависть", якої від часів Вільсона не проповідував жадний із кандидатів на президента. Голдвотер — твердив президент Джансон — вимагає, щоб ми обмірковували можливість вжиття атомової бомби у В'єтнамі, ба навіть у Східній Європі, де повинно бути повстання". Голдвотер "пропонує політику над берегом війни з атомовою зброєю". Нам кажуть, що Уряд повинен вийти на багатьох своїх програм і повернути їх стейтам, — нам кажуть, що ми повинні вийти на освіту, зробити соціальну безпеку добровільною, що повинні вийти на публічних електриків і збудити про фармерські програми... Коли ви хочете зробити соціальну безпеку добровільною, то втрачає в саму систему соціальної безпеки... А демократичний кандидат на віче — президент, Гюберт Г. Гомфрі, майже одночасно твердив у Медісоні, Вісконсині, що коли б сенатора Голдвотера обрано на президента ЗДА, то ця країна стала б "касарною державою у примарному світі, ізольована від усього за винятком панування атомового терору..."

В той самий день Беррі Голдвотер промовляв у Медісоні Сквер Гардені в Нью-Йорку: "... Говорю про мир. Ваш Президент заявляв нам, ніби я хочу розпочинати війну, що є річчю смішною... і ви знаєте це. Говорю про скріплення соціальної безпеки. Ваш Президент говорить вам, ніби я хочу знищити її, що є річчю смішною... Мої опоненти кажуть, ніби я живу в минулому, що є смішним твердженням. Коли я вимагаю у політиці закордонної допомоги робити врівноважені візирювання і вести її практичною, то кажуть, що Голдвотер є ізольованим, котрим я не с..." І з свого боку Голдвотер закидав Джансонам та його співробітникам, що "вони вірять, що поступові в цій країні можна приєднати просто і безпосередньо через розділення на всі сторони дарунків завдяки щораз сильнішому федеральному уряду". Голдвотер назвав таку методику "політичним батькуванням".

Очевидно, що більшість із цих суперечних передвиборчих тверджень є перебільшеннями, бо цілком певно, що ані президент Джансон не заявляє про диктатуру і соціалізм, ані сенатор Голдвотер не розпочав би атомової війни і не скасував би соціальної безпеки. А втім, ці передвиборчі перетягивання та взаємні суперечності дуже допомагають з'ясувати концепції і наміри американської внутрішньої і закордонної політики, допомагають народowi виробити собі свою власну оцінку і в день виборів своїми голосами вибрати справжню владу народу через нарід і для народу.

Володимир Яніс

МІЖ СПЛЕТОМ ДРАКОНА І МЕДАЛЬОНОМ ХРИСТА (ПОДРОЖНИЙ ЕСЕЙ З НОРВЕГІЇ)

(3)

Але ось викутий у скелі турель — фьорд зникає, і знову з'являється вічно юна стілія потоку. Древа стають рідше, їх стовбури голі, лише верхівки зелені, — наче джунглі уоподібнілися до скель. Красиві сунішася, доки потік не сполучиться з озером, з якого випливає. І знову ліс, а з-поза зелені шпильок виринають на озери також зелені шери. Ця дивна прозорість фьорду, здається, сягає дна.

Далі дорога розділюється: одна йде до найбільшого льодовика Норвегії, Йостедальсбре, друга — в найвищі гори, улюблений терен мандрівників, Йотунгаймен. Дорога до льодовика вузька, і завжди стас джерело емоцій, тим більше, що автобуси тут не

Стан кооперації в Україні

У виданні "Самопоміч" в Нью-Йорку незабаром вийде з друку капітальна праця видатного кооперативного діяча, д-ра Івана Витановича, "Історія української кооперативної руху". Докладне ознайомлення з цим твором ще у відбитках показало, що, напевно, заслугований у нашому економічному й національному відродженні український кооперативний рух знайшов свого історика, який проаналізував і синтезував його виникнення, досягнення і промахи, перспективи, тісно пов'язані з кооперативними рухами за кордоном і т. д. Книга також показує, що українська кооперація у країнах вільного світу розвивається, не зважаючи на складні обставини праці у світі добробуту, та що, як і колись на Рідній Землі, цей рух посидусь й тут два головні завдання: економічну підтримку членству і всяке можливе забезпечення його культурно-духовних потреб. Багато уваги в цій праці приділено українській кооперації в окупованій Ватківщині. Приборканим ініціатива народних мас відбилася й на розвитку кооперації, яку більшовики формально залишили, але фактично обернули на одну із своїх підбудовок, обмежили докрай її можливості й компетенції та підпорядкували найвищому "начальству" в Москві.

Масою деякі дані про фактичний стан споживчої кооперації в УССР. "Радянська Україна" з 4-го липня 1964 р. подає: "На початок цього року в селах і районних центрах України налічувалося понад 75.000 розділених підприємств кооперативної торгівлі. Нині в республіці працює 4.200 кооперативних крамниць самообслуговування, понад 5.000 крамниць і відділів, які торгують за зразками і з відкритою викладкою товарів, організовано понад 8.000 ларьків для торгівлі без продавців... але в них, мабуть, продають лише пресу... Далі ця ж газета повідомляла, що "в системі споживчої кооперації республіки налічується близько 11.000 підприємств громадського харчування. Майже половина з них працює за принципом самообслуговування". Існують, як вірніше — живуть на Україні кооперативні артілі для виготовлення мистецьких виробів, подекуди зберігають кооперативні об'єднання людей, скалених на фронті або в нещасливому випадку, які продукують деякі предмети для хатнього вжитку.

Але від давнього розмаху праці української кооперації не залишилося й сліду. Руїнишня комуністична диктатура злізнула з голови засади кооперативного руху: добровільність членства і вільну ініціативу. Кооперативні видавництва до кінця 1920-их років, наприклад, видавали твори, підручники, мапи тощо. Коли б кооперація могла по-справжньому працювати, то не було б таких повідомлень, як ось у "Радянській Освіті" з 4 липня: "Немає потреби багато говорити про значення настінних мап і картин при викладанні історії і географії... Неодноразово приймалося відповідні рішення: забезпечити школи мапами й картинами, але рішення залишилися рішеннями... Не було б таких анекдотичних заяв, як у "Перці" ч. 15: "Казати, що цвяки, які виробляють у Сумах, ні на що не схожі — гріх. На щось вони такі схожі. У сметану лізуть самі, як по маслу. От тільки в дошку лізти не хочуть. Половина цвяків не має голівки"... Як ті "цвяки", так і тепер на Україні інус лише подоба обезгодовленої кооперації. Бо комунізм — проти вільної ініціативи народу.

білих відтінків. Дорога така хвиляста, що іноді здається немов би плывеш кораблем, а злуда була особливо сильною, коли осідає мряка.

В останній частині дороги, вже після з'їзду з хребта, автобус іде попри озеро, яке мені видалося більше "фьордовим", як не один фьорд — таке воно було вузьке. В цілому це одна з найкрасивіших туристичних трас, які доводилося мені бачити. На хребті хат не видно, тільки заїзди, а при них автобусові зупинки. Само Осьло — терасове місто над розлогим фьордом — має одну з найкращих позицій, яке знаю. Уліті вдень воно потопне у зелені парків. Вночі воно настрівно виглядає серед повені світла: електрика в Норвегії дешева, алжелегір і води не бракує. Правда, нема крикливих реклами. До того ще долучуються світла кораблів, яорських ліхтарів, гавані. Відомо — модерна столиця. Проте хоч Осьло — власне кажучи — єдине правдиве місто Норвегії, воно тісно лугається з природою, і прогулянка, наприклад, до

О. Д-вич

ПІСЛЯ ПОВОРОТУ ДЕ ГОЛЛЯ

Париж. — Повернувшись із своєї подорожі по країнах Південної Америки, де Голль застав "гору роботи". Ці справи такі складні, що він навіть не влаштував пресконференції, щоб похвалитися своїми успіхами. Та й виглядала б ті успіхи не переконливо в обличчя світових подій і внутрішніх клопотів, зокрема із сільським господарством, що виявився в двотижневому страйку продуктивні молока.

На першому засіданні Ради Міністрів де Голль лише наголосив факт "серйозного ставлення народів Латинської Америки до Франції". Офіційно подано до відома, що незабаром буде випрошений загальний план торговельних, політичних та культурних зносин з цими країнами на базі окремих договорів. А відомо, що йдеться в першу чергу про допомогу фаховими кадрами, а щойно в другу — про допомогу господарства в прямому цього слова значенні.

На повалення Хрущова де Голль, як кажуть, зареагував у своєму стилі. Вислухавши що виступ, що сколихнула усім світом, він преспективно заявив: "Але земля далі обертається довкола своєї осі..."

Проте, щоб збільшити заклад серед лівих кол, зокрема серед комуністів, які не знають, на яку статі після того, як звинили вже до думки, що Хрущов завів в СССР "справжню соціалістичну демократію і законність". — речник французького уряду заявив, що Хрущов ніколи не виступав проти Франції, і тому — жалю його... Одночасно висловлено офіційно сподівання, що дотеперішні зв'язки із СССР можна буде затримати й пошприти.

При цьому слід сказати, що в Парижі тепер якраз в розпалі "культурні зв'язки" із СССР: виступає балет П. Вірського, співає Б. Руденко, незабаром приїде на один виступ Київська опера. Отже, цим разом слово "Україна" не сходять з паризьких афіш.

Вибух китайської бомби широким луною відбився у французькій пресі. Уряд зареагував на цю подію знов же у де-гольський дусі надзвичайного спокою і вдоволення із своєї передбачливості. Речник уряду заявив, що нема в цьому нічого дивного, бо кожна країна, природно, намагається запевнити свою безпеку. Така потуга, як Китай, мусила випродувати атомову бомбу раніше чи пізніше. Щодо наслідків цієї події, то вони поважні: поважа Китаю між потугами, що розпоряджаються атомовою зброєю, може змінити уклад сил. Але не буде тут ніякої революції — атомовими потугами стають ті п'ять держав, які підписали хартію в Сан-Франциско, як основоположники Об'єднаних Націй.

Як бачимо, ця заява справді була в стилі де Голля, хоч складав її міністер інформації. В ній чути вдоволення далекорозного політика, який не здивується, коли червоний Китай приймуть до ООН. Не тому, що його визнавала Франція, а тому, що годі поминути реальність його існування, хоч і яку це існування несе загрозу для світу. Але, каже

Нурелло дас можливість побувати кілька годин серед природи.

Дорога до Нурелло має всі елементи, типові для Норвегії — і парковий, багатий ліс зразу, і білишині ліси, який ледве добуває на скелях соки для життя, і озера — а шерами й без них, і потоки, і паровиська та полонини. Остання частина дороги дуже стрімко піднімається вгору, і автобус сповільнює темп, поєз до сніжних неба, з тіні до світла. Закоси стають щораз частішими, дорога вузькою й вузькою. І коли доїждять ви — приблизно до двох з половиною годинах — до кінцевої зупинки, то подорожники опиняться у гірському гнізді: низьку озеро, а за ним гори й гори.

Далі можна їхати дивною залізничкою в крисках від границі лісу на висоті 750 метрів понад пустерем. Увесь час чудесна панорама, — бо кругом скелясті гори, щось як наші Горгани з цинками, тільки з лагіднішими узбіччями. В крисках ідеться 25 хвилин, а далі вже пішки на

де Голль, коли не думаємо йти війною проти Китаю, коли не маємо наміру виділити його населення, то треба з його існування рахуватися і пробувати з цією новою силою жити.

Далеко слабше становище уряд у справах внутрішніх. Молодо знову появилася в усіх крамницях, але справа з цинами на молоко й взагалі проблема цін на сільськогосподарські продукти далеко не розв'язана. Годі заперечити, що у Франції ситуація в цій ділянці нормальніша, як в інших країнах. Франція, як і ЗДА, належить до тих країн, що мають велику надлишкову сільськогосподарської продукції. Однак продати її — не легко. Держава докладає великі гроші на втримання цін, але це не помагає.

Не помагає в першу чергу тому, що не розв'язано ще справи внутрішнього постачання, яке діє за системою з-перед 50 років. Тоді ціни на різні продукти були дуже низькі, бо селянин задовольнявся будь-чим, а ще меншим місцем задовольнявся його робітником. До того ж приходило багато продуктів з колоній, в яких робітники працювали за півдурно. Тепер, коли робітники сільського господарства мають майже ті самі вимоги, що й їхні товариші в промисловості, коли колонії усамостійнилися і не хочуть продавати за зламаний гріш своїх продуктів, система посередників, створена в "старі, добрі часи", неймовірно обтяжує ринок. Продуцент дістає замало, а споживач — платить забагато.

Від часу, коли скінчилася війна, коли заведено загальне й державне соціальне забезпечення, що піднісло видатки працевлаштування, говориться про реформу системи доставки.

Але ніхто не зважає на рушину цієї ділянки капіталу. Де Голль розв'язав алжирське питання, як Мендес Франс ідокайське, але торговельні посередники ніхто не відважиться рушити. Тепер на це приходить час.

Але це справа не проста. Вона вимагає не тільки ліквідації певного соціального прошарку, але й великих інвестицій. А інвестиції це — будова нових приміщень та двірців для швидкого переладкування вантажів, отже проблема, яка вимагає років. Селяни ж не хочуть чекати. І тут Франція сподівається допомоги від Європейської Господарської Спільноти.

Договір про спільний європейський ринок передбачає обмеження державного фінансування сільського господарства, щоб завести вільну конкуренцію. При проведенні цього договору Франція може втратити на всіх фронтах, бо держава зменшить свої видатки, а ціни підуть угору, бо вони мають бути середніми між найвищими й найнижчими, а Франція має ціни нижчі, бо продуктує забагато. При устійненні однакових цін французький уряд матиме змогу натиснути на фермерів і на купців, щоб що конкурентно витримувати.

Але, наприклад, Німеччина боїться цього, бо це доведло б до потрєсення її села, яке потребує державної допомоги

верхи, — перший, другий і третій (1460 м.), — кругом по 3 і 4, а то й 5 пасем гір, посеред них дві льодові гори, поміж ланцюгами гір — озера.

Ціла прогулянка триває понад 12 годин, з чого в прилюді можна бути 7 годин, на солодощах краєвидом, який можна бачити тільки серед найвищих гір. Цей "підстанційний" краєвид ще раз пригортає багатство пейзажів, який обдаровує Норвегія і який різьбить обличчя своїх мешканців.

Населення Норвегії на 96% лютеранського визнання. Але треба сказати, що лютеранські заведення у тій країні насильно під час її поневолення даються, які доволі "брутально" — як сказано в історії — застосували відому засаду, "чия влада, того й релігія". Проте, против норвежців, який, може, залишив певний слід у підсвідомості, чи близькість до природи, чи одне й друге, — спричинилося до того, що їх релігійність — це, зокрема, видно у церквах, — позбавлена холоду, — того холоду, який ми звикли бачити в кон-

ЗВЕРНЕННЯ

В ВЕЛИКОМУ ЗБОРУ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ ДО ЗЕМЛЯКІВ І ДРУЗІВ В УКРАЇНІ

Дорогі Земляки і Друзі!

Пересиласмо Вам палкий братній привіт, зобіщивши на V Великому Зборі Українських Націоналістів, щоб розглянути нові умови й нові потреби нашої визвольної акції, нові можливості допомоги. Вам і українському народові в його визвольній боротьбі та творчій праці.

Розкинені по різних країнах і континентах, ми всі об'єднали любов'ю і прив'язані до нашої рідної землі, до українського народу, до Вас. Ми уважно слідкуємо за Вами, за Вашим життям, працею, здобутками, втратами і жертвою. Кожне Ваше досягнення на будь-якому проміжку життя сповнює нас гордістю і радістю, а Ваші невдачі — смутком. Бож всяка Ваша поразка є болісним ударом і по нас.

Ви знаєте, чому ми опинилися поза межами України, далеко від батьківської землі. Ми всі, за винятком тих, що прийшли на світ у чужих країнах, жили дома, в Україні, трудилися з усім народом над розбудовою нашого життя, як робітники і селяни, учителі та кооператори, інженери і громадські діячі. Багато між нами й тих, які ставили чоло ворогові на фронті бою в 1917 - 1921 роках або як підпільники, як білці повстанських зривів, що проти-ставились ворожій окупації, не даючи їй утриматися в душі народу. Разом з усіма Вами ми кляли цеглину за цеглиною для дальших здобутків, для дальшого піднесення життєвого рівня всіх мешканців України, для росту і розвитку нашої соціальної Батьківщини. І найвищою для нас усіх метою завжди було: народ і його добро.

Не партія, не кліка, а народ! Щоб український народ, поруч усіх інших народів світу, був вільний і незалежний.

Більше, як французьке. Торг у цій ділянці ведеться вже роками, і ось тепер Франція заявила: або ми угодяться до ціни, або Франція виходить із спільного ринку. Справа рішиться 15 грудня, коли зберуться представники "шістьох" у Брюсселі. Передбачається зудар між Францією та Німеччиною такої напруги, як під час дебат над вступом до європейської організації Великій Британії.

Для нас нема сумніву, що Німеччина поступиться, щоб зберегти добрі відносини із Францією. Становище Франції не позбавляє рації у зв'язку з переговорами над т. з. "Кеннеді рандом". Без налагодження цін на сільськогосподарські продукти Європа не може перегорювати з Америкою.

Ясно, що таке загострення відносин між партнерами європейської спільноти дуже прикрає річ для де Голля. Опозиція готується використати ці труднощі в перспективі майбутніх виборів президентства. Правдоподібно, буде зловжити "заява цензури" в ділянці сільськогосподарської політики, і парламент уперше матиме нагоду наступити на пальці уряду.

Цей комплекс в'яжеться із загальним положенням опозиції до де Голля і вимагає окремого розгляду.

Щоб був він господарем своєї землі, щоб, рівний з усіми вільними народами, не мав він над собою ніякого пана, ніякого погонича, ані "старшого брата". І за це ми рішилися боротися до останнього нашого віддиху.

Воротись проти всяких урядових та імперіалістських, проти нацистських, що старшували над нашими народами, диктуючи йому, накладаючи свою волю. Таке своє ставлення засвідчили ми і засвідчуємо нашою працею і нашою безстрашною боротьбою. Тому червоною окупацією намагається поставити мур між Вами і нами, намагається дискредитувати нас як нацистських ворогів українського народу, як ворогів Вашої праці і Ваших здобутків, "палів війни" і т. п.

Хочемо Вам сказати, що ми ніколи не виступали й не виступаємо проти Ваших досягнень, бо це досягнення українського народу і наші досягнення. Також наші здобутки у вільному світі є Ващими здобутками.

Ми виступаємо і боремося, як боретися і Ви, проти окупації, що Вас поневолює. Кожного дня, на кожному кроці Ви бачите, як непродуктивні нероби, погоничі і наставники витісняють за народом піт і кров. Вони нічого не продукують, нічого варісного не дають, орудує пустопорожніми фразами, надуваними теоріями, щоб тільки підбудувати й утримувати своє паразитичне життя.

Кинувши Вас у заціни державного капіталізму та колгоспного кріпацтва, ці паразити проповідують "вищість соціалістичної системи", покладаючись на Марксову обіцянку вибороти безкласове суспільство. Насправді ж, замість визволення пролетаріату, вони створили нову класу червоної буржуазії, яка тримається системою, що не має нічого спільного із визволенням трудящих.

Сьогодні виразно видно, що вся Марксова теорія остаточно провалилася. Не прийшло до концентрації капіталу і заломання капіталізму з внутрішніх суперечностей, а навпаки, приходить децентралізація капіталу, постійний ріст добробуту робітників і селян, які здобувають щораз більше прав і шляхом демократичних інституцій керують своїми державами. Пролетарі, що не мають нічого до втручання, існують в першу чергу в т. з. соціалістичних державах. Трудаї країн вільного світу мають багато до втручання, а в першу чергу свою людську гідність. Наявним доказом цього є факт, що т. з. соціалістична система заводить в усіх країнах тільки силою багнетів червоної армії.

Плянує й поступово російсько-більшевицькі шовіністи і обурені намагаються аргументувати Україну і український народ. Вони крок за кроком підпорядковують українську мову російській, намагаються зробити її горішчою "мовою Леніна". В культурі, в письменстві, в мистецтві, на кожному кроці московські шовіністи та їх українські ступайки вбивають нам у голову, що українські письменники, вчені, мистці нездібні творити самостійно, а лише були і є учнями, наслідувачами російської духовної творчості. Так ніби український народ це неждана, нездібний творити свої духовні цінності.

В економіці вже такі безніжні маски грабують природні багатства українського народу, його землі. Потом мешканців України розбудовують силу й потугу московського центру. Чи ж не ціною голодової смерті мільйонів українців побудовано Віломорський канал, промислові центри Сибіру, "освоєння" сьогодні Казахстан? Чи ж Україна не служить для Москви дикими господарськими багатствами і живу робочу силу? Чи ж Москва не встановлює цін на наші вироби і продукти? Чи ж вона не дарує їх від свого імені тим народам, які хоче в свою чергу захалябити?

А вже найбільше терпить від московського шовінізму українська думка та політична дія. Сама задка про політичні прагнення українського народу а сучасному, а навіть про його здобутки в минулому, викликає заперечення в

московських цензорів. Московські бюрократи і партійці в УССР є гідні виконавцями наказів Москви. Це ті ж ставленники Кремлю, що колись під проводом Леніна завоювали Україну, позбавили Українську Народну Республіку суверенності, створили УССР, насильно вклинили її в СССР і сьогодні господарять як у своїй колонії. Хіба вони дають про мільйони українців поза межами УССР? А в зоошлюбному світі українська еміграція дає більше свідків, наприклад, у 150-ліття народження Шевченка, як уряд УССР.

В подібному положенні, як сьогодні Україна, ще недавно перебувало багато країн та народів азійських і африканських колоній. Іх також гнобили політично, експлуатували економічно, успісдували культуру. Однак вже після першої світової війни влада поневоленців захиталася, і вони мусили визнати право народів на самовизначення. Тоді теж піднявся український народ і створив свою незалежну державу.

Та колоніальні імперії не зникли втрапу. Вони поступово, зокрема після другої світової війни, стали розпадатися під тиском визвольних змагань поневолених народів та в силу різних політичних, соціальних і економічних процесів. Колоніальні народи почали усамостійнюватися та створити свої самостійні держави. За останніх двадцять років усамостійнилося 53 народи. Сьогодні єдиною і останньою колоніальною імперією є СССР, що тримає в неволі народи Європи та Азії.

Колесо історії не повернулось назад, і для Совєтської імперії наближдеться кінець. Історія не знає вічних імперій. Чи ми маємо менші права на національно-державну самостійність, як колорой народи Азії і Африки? В 1956 році проти московської диктатури виступили народи польський і мадлярський. Користаючи з напруження між Москвою і Китаєм, румунський народ унезалежнюється від Москви. У зв'язку з китайською загрозою Москва змушена робити щораз більше поступки своїм сателітам. Недалеко той час, коли вона не буде встаті врятувати в залежності й інші поневолені неї народи чи їхні республіки, а в тому й УССР.

Та годі думати, що до того прийде без боротьби. Москва не дасть свободи народам СССР, коли вони не піднімуться проти неї одностайно і рішуче. В Об'єднаних Націях існує окрема комісія для ліквідації колоніалізму в світі. Там вже не раз виникало питання поневолених Московською народів. Але ніхто там не приїде з допомогою, доки ми самі не вийдемо в рішучій формі багнати усамостійнення. Народ, що перейшов стільки історичних лихоліть, переживав різні окупації, переможе й московську навалу. Чекаючи остаточного розвалу імперії, українська еміграція працює у вільному світі в напрямку з'єднання України з союзниками і підтримки. Український народ не може вивалити лише пасивного спротиву. Тож і Ви використовуйте все легальні можливості для спротиву русифікації, для господарського усамостійнення, для випекання свідомості своїх завдань національної провідної верстви. Творіть спільний фронт поневолених Московською народів. У всіх ділянках готуйтеся зустріти і використати пригодинний момент для удару, що остаточно розвалить Совєтську імперію!

Пам'ятайте, що ми завжди з Вами в боротьбі за Україну "без холода і без пана", без "старшого брата", без большевицького паразитно-погонича. Наші серця б'ються в один такт з Вашими. Ми офіційно героїзм друзів — підпільників, заважали всіх націоналістичних державників, усіх тих, що використовують кожному можливості зберігати національну свідомість і думку тугість українського народу. З свого боку ми робимо й робитимемо все, щоб для Ваших і наших змагань знайти симпатії і підтримку зовнішнього світу.

При спільних зусиллях, взаємному зрозумінні, завзяті і безпереривності нашої боротьби перемога буде за нами!

Президія
V Великого Збору
Українських Націоналістів

На чужині, липень 1964.
(„Новий Чорний”, „Вісник”)

московських цензорів. Московські бюрократи і партійці в УССР є гідні виконавцями наказів Москви. Це ті ж ставленники Кремлю, що колись під проводом Леніна завоювали Україну, позбавили Українську Народну Республіку суверенності, створили УССР, насильно вклинили її в СССР і сьогодні господарять як у своїй колонії. Хіба вони дають про мільйони українців поза межами УССР? А в зоошлюбному світі українська еміграція дає більше свідків, наприклад, у 150-ліття народження Шевченка, як уряд УССР.

В подібному положенні, як сьогодні Україна, ще недавно перебувало багато країн та народів азійських і африканських колоній. Іх також гнобили політично, експлуатували економічно, успісдували культуру. Однак вже після першої світової війни влада поневоленців захиталася, і вони мусили визнати право народів на самовизначення. Тоді теж піднявся український народ і створив свою незалежну державу.

Та колоніальні імперії не зникли втрапу. Вони поступово, зокрема після другої світової війни, стали розпадатися під тиском визвольних змагань поневолених народів та в силу різних політичних,

Вступ \$1.50

Успішна Стейтова Конвенція Філії УККА в Північній Дакоті

Закінчення зі стор. 1-й

КА помістив також „Ди Бел-філд Ньюс“, а знімку і статтю під заголовком „Український Герой — Тарас Шевченко“ помістив найбільший американський щоденник в Північній Дакоті „Ди Бісмарк Трібюн“. Менші статті і замітки про 3-й Конвенції УККА з'явилися майже у всіх щоденниках і кількох тижневиках. Крім того радіостанція КДІХ кілька днів по відомляла, що відбувається Конвенція філії УККА.

По такій підготовці в амер. пресі і радіо, понад 215 осіб з'їхалося в Меморіал Гол в Белфілд, де жіноцтво з паролі с. Івана Хрестителя підготувало обід для делегатів і гостей.

Делегати і гостей привітав голова місцевого Відділу УККА п. Никола Прокоп і попросив до слова д-ра Антона Жуковського, який формально відкрив збори та сформулював 200 присутніх і делегатів, між якими були професори університету з Фарго Гюсний і Степан Попель, та майже всі українські лікарі в стейті Норт Дакота. Д-р А. Жуковський попросив с. Лапту відмовити молитву. Всі відповіли українським і американським гімнами під солов'яком і хором п. М. Малярчук і Кордонюк. Голова запропонував вшанувати пам'ять двох померлих діяльних членів Екзекутиви, Василя Мельника, скарбника філії і Івана Шипковського, члена Екзекутиви. Відзначено пам'ять двох приятелів України бл. п. конгресмени Отто Кругера і Г. Найгарда.

До президії ввійшли: Стефан Ф. Глебчук — президент; проф. Стефан Попель — заст. президента; д-р Нестор Когут — секретар.

По прийнятті протоколу Стефан Глебчук відчитав привітання від конгресмена Д. Шорта і від губернатора стейту В. Гая. Показано фільм відслонення пам'ятника Шевченку у Вашингтоні, який зробив і висвітлював п. Ярмо

Гординський, студент медицини з Гренд Форку. Секретар філії УККА здав звіт, в якому зазначив, що виставлено 3 філії понад 1800 листів і одержано 1014 листів.

Касовий звіт здав а. о. касира Андрій Дрибеньський. Д-р Ярослав Терлецький розказав про многогранну політично-суспільну і громадську працю голови тут. філії УККА д-ра Антона Жуковського.

Стефан Глебчук вручив д-ру Жуковському спеціальну для нього зроблену плиту, відзначаючи цим його народина і 40-літній громадської праці. Д-р Жуковський щиро подякував за відзначення.

Приступлено до звіту з діяльності Екзекутиви за чотири роки. Важливі факти зі звіту голови філії УККА: Традиційне відзначення річниці проголошення Самостійності і Соборності України; надіслано кілька разів в рік півгодини радіо і телевізійні аудіо для українців і ширення правди про Україну між американцями; вшанування пам'яті двох померлих діяльних членів Екзекутиви, Василя Мельника, скарбника філії і Івана Шипковського, члена Екзекутиви. Відзначено пам'ять двох приятелів України бл. п. конгресмени Отто Кругера і Г. Найгарда.

Поглиблено і навізано тісний контакт з американськими установами, а жива кореспонденція з сенаторами, конгресменами, губернатором, державним Департаментом, генерал-майором, а навіть з Президентом ЗДА доповнили наші контакти.

Наша філія УККА і її голова д-р Жуковський особисто здобули собі таку повагу у амер. загалу на терені стейту, що багато амер. установ запрошували його дати доклад на темі Східної Європи, зв'язані з Україною. Він мав вис-

тупи серед амер. ветеранів, на стейтовій конвенції деністів, стейтовій конвенції фермерів. Найважливішим був його виступ на Республіканській Номінаційній Конвенції стейту Норт Дакота, де він перший раз в історії стейту в імені українців говорив про додатні і від'ємні сторони політики Уряду ЗДА відносно поневолення Націй в Україні окрема. Цей виступ в присутності понад 1200 делегатів і 2500 гостей передавали всі телевізії і радіо-станції в стейті Норт Дакота. Наша організація була однією з перших, що заініціювала і підтримувала акцію в справі поштової марки в честь Тараса Шевченка.

Наші листи і меморіали багато разів кожного року втілювалися в Конгресі Рекорди ЗДА, а між двадцятьма сенаторами обидва наші сенатори і обидва конгресмени завідали виготовлення промови з нагоди вчорашньої в Конгресі ЗДА для відзначення „Дня Незалежності України“ чи Тижня Поневолення Націй.

Важною справою було започаткування українознавчих бібліотек при стейтових коледжах. Стейтовий коледж в Майноті за ініціативою голови філії і за допомогою проф. Райха скомп'ював у своїй бібліотеці все, що вийшло про Україну включно до Енциклопедії українознавства.

Екзекутива філії УККА сповняла на терені Норт Дакоти функції Комітету Пам'ятника Шевченку. Зроблено все, що можна було зробити. Зібрано кількасот доларів на будову пам'ятника, проведено освітлювальну акцію про Шевченка серед своїх і американців. Появилася в амер. пресі кілька статей на цю тему, а сенатори і конгресмени кілька разів втілювали до Конгресового протоколу свої виступи і „Прес реліз“ голови.

Найважливішим досягненням значення акцією голови філії УККА було виготовлення Меморандуму в справі знищення Української Католицької і Української Православної Церков та узавдання Митр. Кир Йосифа Сліпого більшовиками. Цей меморіал і всі залучені не тільки прочитано в Сенаті і Палаті Репрезентантів ЗДА та втілено до Конгресового Рекорду, але і ініціативою д-ра А. Жуковського розпочато в ЗДА акцію в обороні Наших Церков.

На інтервенцію д-ра Жуковського сенатор Миттон Р. Янг в Сенаті ЗДА, а конгресмен Дон Л. Шорт в Палаті Репрезентантів внесли 1962 року односторонні резолюції, що домагалися від Державного Департаменту рішучої акції на терені ОН в справі переслідування релігії в Україні. Резолюції були виготовле-

ні головою філії УККА д-ром Жуковським. Обидві резолюції пішли під розгляд Комісії Зовнішніх Справ Сенату, а голова філії УККА почав акцію за підтримку цих резолюцій. Конгресмен Дон Шорт скликав для цієї цілі пресову конференцію американської преси у Вашингтоні, яка знайшла прихильний відгук у стейтовій пресі багатьох стейтів.

Багато сенаторів і конгресменів, членів Комісії, писали нам, що вони є за цю резолюцію і були вільні, що цю справу були б передали до ОН.

Після дискусії та ухвалення абсолютної устаткування Екзекутиви в імені всіх зібраних п. Григорій Клим зложив окремий подяку голові філії УККА за віддану і жертвенну працю для добра Америки і визволення України.

Д-р Ярослав Терлецький в імені виборчої Комісії представив список кандидатів до нової Екзекутиви і Контрольної Комісії філії УККА на Північну Дакоту.

Нову Екзекутиву вибрав односторонньо в складі: голова — д-р Антон Жуковський, 1-й заступник — Стефан Ф. Глебчук, 2-й заступник — Никола М. Прокоп, 3-й заступник — д-р Волтер Скарвор, секретар і скарбник — д-р Нестор Когут, правний радник — адвокат Іван Романюк, член Екзекутиви: Андрій Дрибеньський, Павло Говелюк, Ернест Клим, Карло Масловський, Джим Олішнік і Павло Петрик. До Контро-

Появилася нова праця проф. Наталі Василенко-Полонської

Мюнхен. — Не дивлячись на свій завантажений вік, один із найповажливіших наших сучасних істориків, проф. д-р Наталія Василенко-Полонська, не думас „Іти на пенсію“. Вона інтенсивно працює, а внаслідок цього з кожним роком нові праці, якими вона збагачує українську науку. Недавно на сторінках „Свободи“ повідомлялось про появу на книжковому ринку п. книжки „Україна-Русь і Західна Європа у 10-13 ст.“, яка вийшла на весну цього року в англійській мові в Лондоні.

Критика прихильно прийняла цю книжку як цінний вклад у вивчення періоду княжої Русі. Цією книжкою вийшла друком у Мюнхені нова праця п. з. „Історичні підвалини УАПЦ“ в українській мові.

Книжка об'ємом в 124 сторінок друку має такі розділи: 1. Християнство в Україні до державної доби. 2. Християнство в Україні за княжу добу. 3. Православна Церква в литовсько-руській державі. 4.

Підпорядкування української православної Церкви в Московській патріархії. 5. Українська Церква в юрисдикції московського патріарха та російського синоду. 6. Українська автокефальна православна Церква.

Нова книжка проф. Полонської сперта на сумлінних дослідках (показавши літературу об'ємом понад 100 творів), є цінним вкладом у вивчення цієї важливої ділянки життя українського народу.

Книжки й автори

Анатоль Юршик, український емігрантський письменник і літературознавець видав у Шангаю 68-сторінкову працю п. „Творчі компоненти літературного твору“. Це окремі розділи з тригонометричного автором до друку підручника „Літературознавство“, що його не поведло йому досі видати. В передмові подано до відома, що цього року з'являються окремі брошури, що три дати розділи з цієї праці: „Мовна індивідуалізація тексту“, „Засоби виразності й емоційності“ та „Віршування“.

Після вибору Екзекутиви програму праці на будуче і справу Народного Фонду реферував д-р А. Жуковський.

Він вказав, що УККА на початку слідуючого року відзначити 25-ліття своєї роботи над працею для добра Америки і для визволення України. Тому найкращим відзначенням цього Ювілею є моральна та систематична підтримка УН-Фонду на всі потреби УККА. Він піддав думку вже нині започаткувати широку збірку фондів на ту ціль. Д-р Нестор Когут має спеціальний план, як в цілі стейті перекласти це в життя. Цей план знайшов добрий відгук, бо присутні зложили більшу суму на УН-Фонд і для філії УККА.

На закінчення Зборів п. Стефан Глебчук відчитав політичні резолюції, які односторонньо прийнято, і які реферуємо особно.

Делегати стейтової Конвенції УККА ствердили проблему велику роботу Екзекутиви філії УККА, але на цю місію з призначенням і подорожжю треба підкреслити жертвенність і поміч, яку дають наші жінки. Тут головним належить відмітити пані Святославу Жуковську — дружину голови філії УККА, яка хоч не має офіційного посту, несе на своїх плечах не менший тягар всієї праці, маючи повне зрозуміння для неї і разом зі своїм чоловіком ідуть на всі збори-засідання і своїми добрим порадами допомагає Екзекутиві філії УККА.

Успіх Конвенції Стейтової філії УККА для української справи великий, а полягає він у тому, що через американську пресу, радіо і телевізії проведено інформативну працю в користь українського народу. Все було вміло підготовлено і за це належить признати голові д-рові Антону Жуковському і містоголові Стефанові Глебчукові, місцевому комітетові в Белфілд, панам паролі с. Івана Хрестителя, а головню Никола Прокопові, голові місцевого Відділу УККА в Белфілді.

Збори закінчено молитвою. Після конвенції всі американські щоденники і деякі тижневики з Північної Дакоти подавали докладні інформації про збори. Це само подавали в радіових і телевізійних статтях всього стейту.

А. Нестор

Доповідь в УВАН про советсько-китайський конфлікт

В неділю 25 жовтня відбулось наукове засідання правничо-економічної секції УВАН у ЗДА, на якому професор Ньюйоркського Міського Університету, В. С. Голубничий, зробив доповідь: „Економічний аспект конфлікту між Китаєм і СРСР“.

Доповідач нагадав, що після 1950 року китайсько-советські зв'язки розвинулись швидко і у великих масштабах. Завдяки імпортові з СРСР машин і цілих заводів, Китай були створені нові галузі індустрії, як от тракторо-

будівельна та авіабудівельна промисловість. За це Китай платив експортом до СРСР руди, рижу, шовку, чаю, свиней, яєць. На думку проф. Голубничого, ці економічні зв'язки не були природними, а поставили через те, що Китай був під блокадою інших країн. Советський імпортер офіційно називали „допомогою“, хоч Китай за нього платив.

У Китаї поступово зародилося нездоволення, бо з Китаю вивозили до СРСР харчові продукти, яких бракувало населенню.

Угорський композитор у Австралії Б. Долеско, написав „Українську фантазію“ для фортепіяна

Ессенс, Австралія. — У місті Кенберрі живе лише декілька десятків українських рудин. З українською групою рудин міцно здружився відомий молодий угорський композитор, талановитий піаніст Б. Долеско. Останнім часом він написав для Суміського Ансамблю музику до драматичної сценки „Сніжинки“. На концерті в Українському Народному Домі в Ессенсї Б. Долеско аккомпанював на фортепіані співакам Г. і М. Свєтєвським. Гучними оплесками відзначили привітали його понад 400 присутніх на

концерті в Ессенсї: там Б. Долеско вперше виконав на фортепіані свій новий твір — талановито написану „Українську Фантазію“.

Українська Вілла Академія Наук у ЗДА планує наукове засідання Комісії для дослідження історії пореволюційної України і Советського Союзу з доповіддю проф. Івана Бакала: „Нація і альянс і політика комуністичної партії Советського Союзу у народній освіті (рр. 1954-1964)“. Засідання відбудеться в суботу 31 жовтня 1964 року о 7-й год. веч. в будинку Академії, при 206 Вест 100 вул., Н. Я.

У Варшаві судять письменника Ваньковича, громадянина ЗДА

Варшава. — В понеділок 26 ч. м. розпочалася судова розправа проти одного з найпопулярніших сучасних польських письменників, Мельхіора Ваньковича. Він має тепер 70 років, 17 літ проживав в Нью Йорку, де дістав був американське громадянство, і вернувся кілька років тому до Варшави, повіривши в можливість літературної праці в його батьківщині. В березні ч. р. він підписав разом з 34 іншими інтелектуалами протест до комунопольського уряду проти існуючої пресою і літературної цензури. Того меморіалу не оприлюднено, але його авторів таврувано по лінії комуністичної пропаганди. 5-го жовтня ч. р. арештовано його під закидом пересланого за кордон „очорнюючих“ матеріалів проти комуністичної Польщі.

За обов'язуючим законом — Ваньковичеві грозить кара 3 років в'язниці. На початок розправи не допущено на залі американського консула, але на полудні в засіданні вже його допустили. Трибунал відкинув теж внесення прокуратора, щоб розправа була тайна, і погодився на відсутності розправи на пізніший час, щоб оскаржений міг краще приготуватися до оборони. Зате відкинуто його прохання, щоб накласти на нього тільки домашній арешт і відведено його знову до в'язниці. Американська амбасада в Польщі абачах добрий знак у перерванні розправи і допущенні на неї представника амбасади: сподіваються, що може відбутися переконання урядові чинників, щоб зменшити переслідування письменника.

У Південному В'єтнамі вводять цивільне правління, на місце військового

Сайгон. — 17-членна Висока Державна Рада призначила в минулу суботу 24 жовтня 63-літнього інженера Фана Гак Суу на президента В'єтнамської Республіки, а той з черги, згідно з новою конституцією, що її встановила та сама Висока Рада, призначить на прем'єр-уряду 61-річного політика Тран Ван Гуонга. Таким чином у державному управлінні стали вперше від 2-го листопада минулого року, себто від часу насильного скинення президента Нго Динг Дієма, цивільні люди. Наряди над кандидатурами на президента тривали довго й за закритими дверима. За найпершими коментарями — до теперішній прем'єр і насправді диктатор генерал Нгуєн Хан настоював за кулісами, щоб президентом була цивільна особа, а не найповажливіший кандидат на це становище — генерал Дуонг Ван Минг, який очолював південно-в'єтнамський режим безпосередньо після укладу Нго Динг Дієма. Гадають, що при цивільному президенті і цивільному прем'єрі — генерал Нгуєн Хан збереже найбільш впливи в правлінні країною, як речник збройних сил. Майже одночасно сталися дві інші поважні події в Півден-

ному В'єтнамі: суд звільнив 20-х генералів, полковників і цивільних, оскаржених у справі державного перевороту з 13 вересня ч. р., ставши на становищі, що коли в тому дні бунтарі не зайняли ні одного державного об'єкту та не було ніякої людської жертви, то нема доказу на те, щоб підсудні планували скинути існуючий державний режим.

Генерал Нгуєн Хан, як головний командант збройних сил, безпосередньо після того при суду покарав дисциплінарними карами оскаржених військовиків та настоював на тому, щоб вони самі зголосили своє виступлення з війська. Зате сумно поділо з воєнного фронту було збиття комуністично-повстанським воєм на 100 миль на північ від Сайгону американського транспортно-літака „С-23“, який віз амуніцію для війська в північній частині країни. Згинувлі всім американським летунів і воїнів і 2 південно-в'єтнамські воїни. Крім того — згинув теж один американський сотник, скопчений в дельті Меконга під час воєнних операцій. Таким чином число смертних жертв війни в Південному В'єтнамі зросло до 306, з того 216, що згинувли в часі воєнних виправ.

ПЕРЕВІБЕРІТЬ

КІТІНГА

НА СЕНАТОРА ЗДА

ДОСВІДНИЙ, ВІДВАЖНИЙ, НЕЗАЛЕЖНИЙ

Великі досягнень Кітінга

В ЗАКОРДОННИХ СПРАВАХ:

Він вимагав твердої політики супроти інтернаціонального комунізму. Спонсорував додатки до закону про закордонну допомогу, зупиняючи допомогу таким диктаторам, як Нассер і Сукарно, які використовували її для своїх агресивних цілей. Спонсорував першу резолюцію про Тиждень Поневолення Націй.

Праця й економія:

Підтримував зниження податку, включно з елімінацією акцизних податків; змагав за поширення системи Соціального Забезпечення і вніс законопроект в справі медичної опіки для старших віком громадян.

Куба:

Сенатор Кітінг перестеріг нарід, що Советський Союз засновує мілітарну базу на Кубі. Він відкрив, що Советський Союз будує ракетні бази, спрямовані проти 3-х держав. Виявилось, що він мав рацію.

Сенатор Кеннет Б. Кітінг — уродженець Нью Йорку, який прожив тут ціле своє життя. Кен Кітінг служив народної Нью Йорку в Конгресі через 18 років, останніх 6 років в Сенаті 3-х єдиних Держав. Всі признали його, як здібного законодавця, чоловіка надзвичайної відваги і здібності. Почесний член Американського Комітету для Італійського поселення. Почесний член Асамблеї Поневолення Націй Європи. Одружений, має одну доньку і двох онуків.

„З'єднай Держави повинні й надалі скріпити надію поневолення народів вільного світу, що наша свобода може стати теж свободою тепер поневолення народів за залізною заслоною. Ми мусимо заперечити, що змагання народів тих країн не підуть нямарне і мусимо також наполягати на закінченні політичних репресій і релігійної дискримінації за залізною заслоною.“

— Сенатор Кеннет Б. Кітінг.

ГОЛОСУЙТЕ НА КІТІНГА — 2 А — 3-го ЛИСТОПАДА

Михайло ПІЗНАК і Марія ДУПІНІК — голови Української Відділи на Стейт Нью Йорк, Комітет за перевибрання Кітінга

ТАРЗАН, ч. 5332. Стоїть постріляв Тарзана!

На здивування всіх горилла згинув зараз після того, як Стоїв вистрелив зі свого пістоля. Вигуків відволонення чути було від Бетті і Тома...

Але Тарзан був далекий від задоволення. — В чому справа? — запитав Адам. — Я ж поцілював тварюку, чи ж не так?

Мавполонд холодно засміявся. — Ні, в дійсності ви поцілюли мене!